

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 2.4.2001 58. vuosikerta Numero 1 Sivu 8

Tarso-syysvehnä ja Fidelio-ruisvehnä uutuuslajikkeita

YRJÖ SALO ja MARKKU KONTTURI, MTT

Syysvehnäsadosta suurin osa käytetään leipävehnäksi, osa tärkkelystuotantoon ja osa rehuvehnänä. Tärkkelys- ja rehuvehnän leivontalaadulla ei ole väliä. Vuonna 2000 Tiken tilaston mukaan syysvehnää viljeltiin maassamme paljon, 40 000 hehtaarin alalla. Syksyn 2000 syysvehnäkylvöt jäivät 30 800 hehtaariin. Ruisvehnää, syyskylvöistä rehuviljaa, viljeltiin viime vuonna 2 300 hehtaarilla.

Syysvehnälajikkeen talvenkestävyyden ja satoisuuden tulee olla hyvä. Lujakortisuus on tärkeää korjuun helpottamiseksi ja sakoluvun säilymiseksi korkeana. Sakoluvun tulee säilyä korkeana, jotta syysvehnän voidaan antaa tuleentua pellolla mahdollisimman kuivaksi. Aikainen lajike voidaan usein korjata paremmassa puintisäässä kuin myöhäinen. Myös tautienkestävyys on tärkeää. Vuonna 1996 Mietoissa pahiten keltaruosteeseen saastuivat Aura ja Otso. Tryggve ja Gunbo taas olivat kestäviä.

Aikainen ja isojyväinen Ramiro

Erittäin aikainen, saksalainen Ramiro-lajike on neljä päivää aikaisempi kuin Aura. Se on satoisa I-vyöhykkeellä, mutta ei enää II-vyöhykkeellä. Ramiolla on enemmän talvituhoa kuin muilla lajikkeilla. Ramiron jyväkoko on erittäin suuri. Kylvösiemenmäärä on siksi tavanomaista suurempi. Ramiron sakoluku voi laskea herkästi samoin kuin vanhan Hankkijan Ilves -lajikkeenkin. Aura ja Otso eivät enää pärjää uudemmille lajikkeille satoisuudessa. Melko uuden Borealin lajikkeen, Urhon, talvenkestävyys ja satoisuus ovat hyvät. Jyvä on melko pienikokoinen ja valkuaispitoisuus korkea. Urhon sakolukuominaisuudet ovat hyvät.

Tarson sakoluku hyvä

Tarso on uusi, saksalainen lajike. Se on ollut virallisissa kokeissa vasta kaksi vuotta. Tämä lajike kärsi kuivuudesta vuonna 1999. Kasvuaika on vain päivän Auraa myöhäisempi. Sen hyvä ominaisuus on lyhyt ja erittäin luja korsi. Jyväkoko on pieni ja valkuaispitoisuus korkea. Tarson paras ominaisuus on sen erittäin korkea ja kestävä sakoluku. Sen voi siis antaa kuivua pellolla pidempään kuin muut lajikkeet. Tryggve on edelleen syysvehnän yleislajike. Se on melko lyhyt- ja lujakortinen. Jyväkoko on melko suuri ja valkuaispitoisuus alhainen. Toinen vielä myöhäisempi ruotsalainen lajike on Gunbo. Sen satotaso on ollut parempi

kuin Tryggven. Korsi on lyhyt ja luja. Valkuaispitoisuus on alhainen ja sakolukuominaisuudet ovat Tryggven tasoa.

Ruisvehnä on syyskylvöistä rehuviljaa

Ruisvehnä eli triticales, rukiin ja vehnän risteytys, on erittäin satoisa vilja. Tähtkäidäntä on ruisvehnien ongelma, sakoluku laskee herkästi sateisina syksyinä. Rehuviljalla sakoluku ei kuitenkaan ole laatuvaatimuksena. Syysruisvehnälajikkeen tulee olla talvenkestävä ja satoisa. Tähtkäidännänkeston tulisi olla nykyistä parempi. Tähtkäidännänkestävin lajike olisi Moreno, mutta sen satoisuus on heikompi kuin muiden lajikkeiden. Moreno ei ole lajikelistalla. Ruisvehnän tautien kestävyys tulee olla hyvä. Prego ja Ulrika, ensimmäiset ruisvehnälajikkeet, tulivat viralliselle lajikelistalle vuonna 1998. Prego-lajike soveltuu yleisviljelyyn. Se on satoisa, puolalainen lajike. Kasvu-aika on kaksi päivää myöhäisempi kuin Aura-syysvehnällä.

Korsi on melko pitkä, mutta luja. Hehtolitraino on alhaisempi kuin syysvehnillä. Sakoluku on alhainen. Tähtkä on tuleentuneena ruskea. Ruotsalainen lajike Ulrika on satoisuudeltaan uusia lajikkeita heikompi. Talvituhoa on myös enemmän kuin muilla lajikkeilla. Sakoluku on Ulrikalla erittäin alhainen. Tähtkäidäntä on vaarana kosteina syksyinä.

Satoisa Fidelio

Fidelio, joka on ollut vasta kaksi vuotta virallisissa kokeissa, on satoisin ruisvehnälajike. Se on kuitenkin myöhäinen, kuten Ulrika, neljä päivää Pregoa myöhäisempi. Talvehtiminen on ollut hyvä sekä korsi lyhyt ja luja. Tähtkä on tuleentuneena ruskea. Fidelion jyväkoko on erittäin suuri ja valkuaispitoisuus alhainen. Pinokio on erittäin lyhyt- ja lujakortinen lajike. Se on myös myöhäinen, kuten Ulrika. Jyväkoko on erittäin suuri ja hehtolitraino erittäin alhainen. Sakoluku on alhainen. Tähtkä on tuleentuneena ruskea.

Lisätietoja: Koetoiminta ja käytäntö 1/2001: 8 sähköposti yrjo.salo@mtt.fi puhelin (02) 431 4161.